

Bilaga 1 - Lathund

ETISKA RIKTLINJER INOM DIDAKTISKT DJUP

Viktigt att tänka på vid samtycke/medgivande

- För elever under 15 år behövs samtycke från elever och samtliga vårdnadshavare.
- Från 15 år får elever själva ge sitt samtycke.
- Samtycket ska tydligt beskriva: vad studien handlar om, studiens syfte, beskrivning av urval för deltagare, vilken metod som kommer att användas och vad det innebär för engagemang och tidsåtgång för deltagande, beskrivning av hur det insamlade materialet kommer att bearbetas och redovisas och uppgifter om lagring. Informanterna ska få så fullständig information som möjligt för att kunna besluta om samtycke.
- Det ska tydligt framgå vad samtycket innebär i blanketten (vid själva kryssrutan).
- Om materialet ska användas till något annat än vad som informerades om i samtyckesblanketten måste ett nytt samtycke upprättas.
- Elever och vårdnadshavare ska informeras om att deras deltagande i studien är frivilligt och att de när som helst kan avbryta sitt deltagande utan närmare motivering.
- Elever och vårdnadshavare ska informeras om rätten att få ta del av de uppgifter om personen som hanteras i studien och vid behov också få eventuella fel rättade. I samtycket ska därför finnas kontaktuppgifter till projektets ansvariga.
- Hantering av personuppgifter sker med stöd av samtycke. En personuppgift är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. Avgörande är att uppgiften, enskilt eller i kombination med andra uppgifter, kan knytas till en levande person. Det som enligt den nya lagen (EU:s dataskyddsförordning 2016/679, GDPR) räknas som personuppgifter är fotografier, videofilmer och ljudinspelningar där det går att identifiera en enskild person, i det här fallet en elev (även om inga namn nämns). Även information som har kodats, krypterats eller anonymiserats men som kan hänföras till en fysisk person med hjälp av kompletterande uppgifter är personuppgifter.
- Elever och vårdnadshavare ska också informeras om att om rätten att lämna in ett klagomål till Datainspektionen om behandlingen av personuppgifter inte följer dataskyddsförordningen.
- Risken för underminering av samtycke behöver övervägas i alla projekt som involverar lärarens egna eller kollegors elever. Ett underminerat samtycke innebär att frivilligheten i elevernas medverkan kan ifrågasättas.
- Även forskande lärare ska informeras/tillfrågas om samtycke.

Hantering av material

- Kodnyckel (kopplar tilldelade pseudonymer till deltagarnas riktiga namn) ses som personuppgiftsbehandling och bör undvikas. I förekommande fall ska kodnycklar och liknande endast skrivas på papper (d.v.s. det får inte finnas någon digital kopia) och den ska förvaras i ett låst utrymme.
- Allt insamlat datamaterial inklusive samtycken lämnas till Sebastian eller Eva för arkivering. Primärdata och redigerade data ska lagras på usb och låsas in uppe på konferensen.
- Efter tio år får materialet förstöras.

Hantering av personuppgifter

- All personuppgiftsbehandling kräver en rättslig grund. Ett exempel på en rättslig grund är samtycken/medgivanden.
- Personuppgifter ska inte lagras i onödan.
- Det är förbjudet att behandla känsliga personuppgifter. Känsliga personuppgifter avslöjar etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening samt personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv. Om ett projekt kan tänkas beröra känsliga personuppgifter ska en etikprövning av forskningsprojektet göras hos Etikprövningsnämnden.

Erkännande av övriga medverkandes insatser i forskningsprojektet

- Vid publicering av resultat från studien ska övriga medverkande forskare inom projektet alltid tillfrågas/informeras före och ges tillbörligt erkännande för sina insatser (till exempel i form av s.k. acknowledgement eller medförfattarskap).
- Vid publicering ska även nämnas att projektet har genomförts inom ramen för Didaktiskt djup.

INTYG OM ATT FÖLJA ETISKA RIKTLINJER VID MEDVERKAN I FORSKNINGSPROJEKT INOM DIDAKTISKT DJUP

- Jag har tagit del av ovanstående riktlinjer om hantering av forskningsetik inom forskningsprojekt och förbinder mig att följa dessa.
Jag behåller en kopia av riktlinjerna.

Namnunderskrift

Namnförtydligande

Ort och datum